

Ýaýran skleroz merkezi nerw ulgamyna täsir edýän dowamly autoimmun keseldir. Bu, immun ulgamynyň ýalňyşlyk bilen nerw süýümlerini örtýän gorag myeliniň örtüginine hüjüm edýän wagty ýüze çykýar we beýniniň beýleki beden bilen aragatnaşyk meselelerine sebäp bolýar. Bu, ýadawlyk, myşsa gowşaklygy, görüş meseleleri we utgaşdyryş we deňagramlylygy kynçylyklar ýaly giňişleýin alamatlaryň ýüze çykmagyna sebäp bolup biler.

Ýaýran sklerozyň takyk sebäbi näbelli, ýöne genetiki we daşky gurşaw faktorlarynyň kombinasiýasy bilen baglanyşyklydygyna ynanylýar. Häzirki wagtda ÝS-iň bejergisi ýok, ýöne keseli üýtgedýän bejergiler (DMT) keseli dolandyrmaga we ösüşini haýallatmaga kömek edip biler. Bu bejergiler, yza öwrülmeleriň ýygylgyny we çynlakaýlygyny azaltmaga, şeýle hem maýyplygyň ýygnanmagyny gijikdirmäge gönükdirilendir.

ÝS-i dolandyrmak, şeýle hem alamatlary bejermek we durmuş hilini gowulandyrmak bilen baglanyşykly. Munuň içine fizioterapiýa, belli bir alamatlary dolandyrmak üçin dermanlar we sagdyn iýmitlenmek we yzygiderli maşk etmek ýaly durmuş üýtgeşmeleri girip biler. Aňňy dolandyrmak teknikasy, mysal üçin, ünsüňizi jemlemek we rahatlandyrmak maşklary hem gündelik durmuşyň ýaýran skleroza edýän täsirini azaltmakda peýdaly bolup biler.

Netijede, ÝS çylşyrymly we kyn ýagdaý bolsa-da, bejergi we dolandyryş strategiýalaryndaky öňegidişlikler täsir alanlar üçin umyt berýär. Saglygy goraýyş üpjün edijiler bilen ýakyndan hyzmatdaşlykda işlemek we ideg etmegiň toplumlaýyn çemeleşmesini kabul etmek arkaly, ÝS bilen ýüze çykan kynçylyklara garamazdan, adamlar durmuşy doly we rahat ýaşap bilerler.

Gunça MÄMMETDURDYÝEWA

Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň Nerw keselleri we neýrohrurgiýa kafedrasynyň assistenti